

PIŠETA IN UREJUJETA:

**Lojze Košorok
in Pavla Gruden**

Kritike In Razprtije

Ravnokar je minulo 34 let, odkar se je domovina rešila okupatorjev in vojne gorja a mi Slovenci v Avstraliji še vedno nadaljujemo gladno vojno in nadaljujemo z razprtijami med seboj.

Namreč, razprtije in polemika se je iz Sydney prenesele v Melbourne na Klub JADRAN. Polemika okrog spomenika pesnika Otona Župančiča se nadaljuje. Očitno gotovim ljudem ne prija kulturna veza z domovino, pozabljajo pa oz. sploh morda ne vedo, da postoji med Avstralijo in Jugoslavijo pogodba o medsebojni kulturni izmenjavi. Povod razprtijam dajo vedno ene in iste osebe. Tako je bilo društvo JADRAN moralno primorano da se upravičuje javnosti za svoje dejavnosti. Čemu, komu in zakaj?

Polemika, ki je bila objavljena na slovenski strani Novo Dobo dvomim če je komu v ponos. Najmanj tistim, ki so to izzivali. Polano je bilo tudi našemu uredništvu, ker pa ni bilo popolno, nismo objavili. In končno, se mi že gnusi, da se s takimi stvarimi sploh še ukvarjamo.

Upravičeno se vprašamo: ali nismo svobodni, da pod svojo streho delamo kar hočemo. Kdo ima pravico, da se vmešava v suverenost društev in klubov? Dovolj dolgo se že poznamo, da vemo kdo je kdo in kdo je tisti ki dela zmedo. Dovolj je tega - to nam ni v ponos - nego v kulturno sramoto. Dovolj je tega, nikomur se niste dolžni upravičevati! Vsaj ne, dokler se vsak pošteno trudi in trdo dela za dobrobit Slovencev. Dovolj dolgo se poznamo in vemo kdo je kriv razprtij. Iz preteklosti imamo dovolj izkušenj in dokazov in vemo dobro, da je bilo v preteklosti več iskrenih poiskusov da bi Slovenci delali skupno z roko v roki, brez razlike kakšno je mnenje tega ali onega. Da to ni šlo je dokazano. Dokaz in posledica je, da smo se delili v poedina društva.

Nekateri še danes po 34 letih ne morejo razumeti tega, da se časi spreminjajo in nujno ljudje in družba s časom. Žal nekaterim misel ne dohiteva časa in niti ne sledi spremembam. Čas jih neusmiljeno prehiteva.

Čudo prečudo, očita se na m da uvažamo spomenike v Avstralijo. Seve na prefinjen način se hoče dokazati da se spomenika družijo tudi "jugokomunizem". Očitno nam, da se družimo v Balkanci. Tudi ti so ljudje in celo kristjani! Katoliške Cerkev nas tudi uči, da je vesoljna -

to pomeni, da je za vse ljudi in za vse narode, ne samo za izvoljence. Kdaj se boste rešili teh in podobnih predsodkov?

Nadalje nekatere še dajejo razni kompleksi in predsodki kot to, da doma ni svobode, vera je zatirana, enostankarski samoupravni sistem itd. itd.

Kakor koli je že tam, mi nimamo pravice da sodimo. Vendar domovina nam le pomaga, "uvaža" nam spomenike, tudi nekaj šolskih in posvečenih 52 duhovnikov. V sosednji škofiji v Celovcu samo eden, še ta je bil Slovenec. Takratni župnik v župniji Sevnica je bil službeno prestavljen v Celovec za prefekta tamkajšnega bogoslovja. Preteklo leto, pa je bil prestavljen v Vatikan, m da upravlja slovensko oddajo na vatikanskem radiu. Ali ni že to izzivanje božje Previdnosti?!

Za ilustracijo še to, ko sem bil doma na obisku, menda je to bilo 1973.1. je v Sloveniji bilo tisto leto posvečenih 52 duhovnikov. V sosednji škofiji v Celovcu samo eden, še ta je bil Slovenec. Takratni župnik v župniji Sevnica je bil službeno prestavljen v Celovec za prefekta tamkajšnega bogoslovja. Preteklo leto, pa je bil prestavljen v Vatikan, m da upravlja slovensko oddajo na vatikanskem radiu. Ali ni že to izzivanje božje Previdnosti?!

Pač, nekateri hočejo igrati karte zase in hočejo tvegati druge. Vsak pa ima pravico tvegati samo sebe, igrati karte na svoj račun in ne na tuj. Večin aljudi pa igra z usodo na tuj račun. Kako dolgo še?

Lojze Košorok

Če bi me ta trenutek kdo vprašal kako sem spala bi mu rekla: spala? In bi ga verjetno prav pisano pogledala. Nekako tako kot so naši stari imeli navado reči: kot hudič iz "kugle". Vso noč sem premišljevala (to mi je že v navadi) kako rešiti našo kulturno zaspanost. Tako sem nakurjena, da bi kot pok. Šentjakovski župnik Barle udarjala s pestjo po prižnici, da so verniki kar pod klopi lezli. Njegov glas pa je grmel po cerkvi, da so se slike na stropu luščile. Če bi imela čarobno palico bi prenesla vse Slovence nekam na "triglavsko" zemljo, ali pa na našo farmo kot smo nekda rekli kadar smo šli v SDS. Tam bi stala na nekem zaboju, gmela, bliskala in treskala, da bi se vse treslo, vi pa bi se zabavali, češ, baba je znorela - in vse besede bi bile bob ob steno.

Je že res, da je plesati dobro in celo zdravo. Ni bolj vnete plesalke od mene. Pa kaj, ko moški, stari in mladi, gledajo le po mladih, vitkih dekletih. Ni važno kako peščeš. Da le imaš kaj dobrega pod rokami. Sicer pa to ni važno. Važno je kaj na splošno počnemo oziroma kaj početi. Ali bomo šli plesati na televizijo? Pa še tako kot mi?

Ko bi le misli ne prehitevale druga drugo, ne vem kje začeti. Vse znova. To naj bi veljalo za nas vse. Saj ne rečem, da smo umsko leni. Le umsko gibčni nismo. Tudi nismo ravno zabiti. Le srem nas je priznati česar ne vemo. To pa zato, ker ne vemo kaj je ponos na pravem mestu. In sebični. Kdor kaj zna, takole zdajle nekateri mislijo, če jaz ne morem na televizijo drugemu ne dam. Vprašujem kdo je na TV odboru za Slovence. Nikdo ničesar ne ve. To moramo poizvedeti. Nihče ne sme imeti monopola do naše oddaje. Kar je naše kulture je naša. Treba je ustvariti odbor, saj vas je dosti, ki se zanimate kaj bo z našo televizijo. Res je, da nam bo domovina kolikor pač more pomagala. Toda ali sami nismo ničesar zmožni? Posebno ženske. Tiste, ki čepe po ure in ure "na televiziji", da bi zaspale ne vedoč kaj so gledale. So pa ljudje, ki gledajo a ničesar ne vidijo; ki čitajo a ničesar ne preberejo. Ki govorijo a nimajo kaj povedati; ki mislijo a mlajijo prazno slamo.

Kaj bomo vedno kot neki duhovni invalidi samo vzdihovali? Sami spravimo nekaj skupaj. TV bo pokazala emigrantom kateri narod je nakaj vreden. In ravno ženske smo tiste, ki bi se morale prve osvestiti. Za to ni treba dosti možganov. Diršiljije pa. Saj je domišljija mati ustvarjanja. Bog brez domišljije tudi ne bi ničesar ustvaril. Pa boste rekly, ja, kaj pa?

Začnimo kar pri začetku. Veznine imate. (Jaz ne, ker mi to ne gre od rok.) Zberite kar imate najlepšega, izvolite eno, ki zna angleško ne da bi se pridušala; saj ni treba, da greste vse na TV. Dve sta dovolj. Ena naj postavlja vprašanja, druga naj veznine razlaga, in če smo že tako prsmuknjeni, naj se obe primeta za tisti kos platna, da bi se ja dobro videlo, da sta obe enako važni. Pa bomo imeli že svojih 5 ali deset minut za en "segment". Ni bolj informativnega programa od "žive" TV. V tistih 20 do 25 minut, ki jih bomo dobili na razpolago enkrat "na vsake kvatre" moramo čim več prikazati ali ne vse naenkrat. Malo a dobro.

Kaj po naše majolike in drugi naši glinasti izdelki? So naši domovi, ki jih imajo polne police. Ja, ampak se mora vedeti, da je to moja majolka... Neumnost. Na TV je naša - slovenska. Spet eden "segment", t. j. menda po nase "izseček" za TV.

V naših domovih je tudi dosti rezbarij, Seveda pa morajo biti vredne razstavljanja. Zopet izseček za TV.

Naša lesena roba. "Planica" v Wollongong-u naj predstavi Avstraliji svojega "Ribničana". To b bilo ne samo zanimivo ampak celo zabavno.

Potem imamo peče in prav gotovo nekaj pristnih oklepancev, bele bombažaste nogavice v narodnem slogu, ki naj bi si jih napletle vse, ki imajo gorenske narodne noše. In še druge take d robnarije, ki dajo poseben poudarek narodni noši. V takem slučaju naj bi seveda bili prisotni ne več kot dve odrasli in ena deklica.

Brez moških ne gre. Dva odrasla in en fantek. Oni naj bi prinesli zbirko klobukov z raznimi značkami, telovnike, škornje, pipe, rute itd... Stem bi imeli še šest izsečkov.

Za sedmi naj bi nekaj naših parov odplesalo polko kot je treba, če že nimamo res kakšnega čisto slovenskega plesa. In bilo bi še dovolj časa, da bi tudi otročki kaj zaplesali. Harmonikašev nam ne manjka.

To naj bi bila naša folklor. Kar sem spregledala, pomislite drugi.

Preidimo na slovensko umetnost. Lesorezi, kiparstvo, slike. Toda ne tisto, kar sami mečkamo in packamo a mislimo, da smo že umetniki. Ne pozabimo tudi na bakroreze. Imamo dela mojstrov, ki smo jih prinesli iz domovine. Imamo ponatise starih mojstrov. Kje jih boste našli? V revijah. Toda ne premajhne. Le take, ki zavzemajo celo stran, in v barvah seveda. Sem spada tudi naša arhitektura. Stara in nova. Mostovi, palače, cerkve in njihova notranjost. Vse to se lahko dobi, samo če hočemo.

Ne pozabimo na naše pesmi. Triglavski pevski zbor pod vodstvom g. Bore Šedelbauer-jaje odlični. To že vsi vemo.

Kaj pa slovenski vrtovi v Avstraliji? Vsega imamo dovolj, le občutka manjvrednosti preveč, kar sicer javno ne priznavamo. Usta imamo velika. Toda od toga je zelo malo haska. Najmanj pa si medsebojno zaupamo. Češ, če dam kaj za TV, ali bom dobil to nazaj? Živiš a življenju nisi sam gospodar, pa se le ne umakneš v kakšno puščavsko dupljino ampak živiš, ker živet moraš.

Malo več narodne zavesti, ljubi moji, malo več ljubezni do kar je našega. Kar nimamo vprašajmo donovino. Kultura ni greh. Ne pozabite, da sta Avstralija in Jugoslavija in z njo tudi Slovenija v prijateljskih odnosih in, da imata celo kulturno pogodbo za izmenjavanje kulturnih vrednot. Naša strankarsta politika je svinjarija, ne kultura.

Imamo celo svoje poete, ki so prevedeni v angleščino. Kulturnega bogatstva imamo dovolj. Le pogum in sloga nam manjkata, in dostojanstvo.

Tisti, ki mislite kaj ukreniti, objavite, da bomo vedeli kaj delamo. TV je za vse. Ste me razumeli?

Pavla Gruden

**Kar Po
Domače**

Od Tu In Tam

Spet Ohcet v Ljubljani

Po nekaj letih bo 16. julija v Ljubljani spet tradicionalna "Kmečka ohcet", ki bo po novem imela ime "OH CET V LJUBLJANI". Od nekdanje kmečke ohceti naj bi prevzela vse, kar je bilo mikavnega, izognila pa naj bi se nekaterim napakam in pomanjkljivostim, zaradi katerih so jo morali opustiti.

"Ohcet v Ljubljani" bo iz zakladnice ljudskega izročila, ki bi v teh dneh spremenili Ljubljano v stičišče slovenskih ljudskih običajev. Prireditve naj bi v prihodnje vsakič predstavila

ohcetne običaje slovenske pokrajine - letos naj bi bilo to Prekmurje.

Spektakularni del prireditve bo tudi v prihodnje povorka, ki se bo ustavila vsakih nekaj sto metrov; takrat bodo folklorne skupine na cesti izvedle krajši spored.

Ohceti se lahko udeležijo tudi pari iz drugih pokrajin in republik ter tudi drugih dežel. Iz Avstralije bi lahko poslali par, seveda če se bo kdo zanimal za to. Društva v Melbourne stičišče slovenskih ljudskih običajev. Prireditve naj bi v prihodnje vsakič predstavila

Slovenci v Svetovnem Zanimanju

Da nismo Slovenci kar tako smo ponovno dokazali svetu. Kot vam je večini znano so bili ravno 4 Slovenci, ki so v jugoslovanski odparavi na streho sveta - Mont Everest seveda s težavo, dosegli vrh ravno Slovenci. Pred četrto stoletjem in več, ko še ni bilo tako popularno se sprehajati po veličastnih gorah Himalaje, je v tedanji argentinski odpravi dosegel vrh Doughlažirja Slovenec Dinko Broncelj.

Najboljši jugoslovanski smučar Bojan KRIZI je osvojil bronasto kolajno v tekmovalju za svetovni pokal v veleslalomu, kar je dosedaj največji uspeh jugoslovanskega smučanja. Poleg Križaja so v letošnji sezoni dosegli nekaj odličnih

uvrstitev med najboljšimi smučarji na svetu tudi Boris Strel in Jože Kuralt.

V Nemčiji v mestu Karlsruhe pa so na kuharsko-gostinskem tekmovalju dosegli prvo mesto in zlatolajno kolajno odnesli slovenski kuharji. Sodelovali so kuharji iz hotela Toplice na Bledu, hotela Kanu pri Ljubljani, Turist hotela v Ljubljani in hotela Bernadin iz Portoroža. Nagrado so prejeli za slovensko jed: divjačina v omaki, štruklje in gobe. Torej te jedi so bile najboljše izmed 12 tisoč drugih jedil, katere so kuharji skuhali za to tekmovalje. Pravi čarodeji ali ne? Drugo mesto pa je pripadlo kuharjem iz Švice.

"Triglav in "Avstralski Slovenec"

Pretekli mesec sta izšle ponovni številki društvenih glasil: kluba Triglav: TRIGLAV in glasilo SDS: druga štev. Avstralski Slovenec. Iz boeh je razvidna razgibana in živahna društveno-kulturna dejavnost.

V TRIGLAVU poročajo o izrednem občnem zboru kluba, na katerem je padla dolgo pričakovana in važna odločitev: posojilo pri banki in pogodba z arhitektom o gradnji doma. (Venar smo prišli iz mrtve točke!)

Koncem aprila pa sta predsednik

P. Kroke in blagajnik J. Samsa v imenu kluba Triglav podpisala pogodbo z arhitektom L. Bowerjem in s tem omogočila dokončno izdelavo podrobnih načrtov za Triglavski dom.

Na proslavi materinskega dne je predsednica Triglav Community Centra ga. Verko, nam vsem prisotnim, v zahvalni besedi, zagotovil, da bomo nasleista, čeprav nastop otrok in pevcev ni bil nič manj priršen pod šotorom na provizoričnem odru.

Ples Akademskega Društva

U soboto 26. maja so v dvorani SDS v Horsley Parku priredili svoj prvi ples slovenski akademiki iz Sydneya. Iz skromnih sporočil, ki so mi na razpolago, je ples odlično uspel. Obisk

zadovoljiv, razpoloženje na višku itd. Uspeh zagotovljen. Pristop je bil dovoljen tudi ne-akademikom. Kljub temu je bilo vse na akademski višini kot se pač za akademike spodobi!

Leto Otroka

V okviru proslav LETO OTROKA so učenci Jugoslovanske Etnične šole v Newtownu priredili koncert. Koncert se je odvijal v cerkveni dvorani na Church St., v

Newtown, v soboto 26. maja popoldan. Žal je bila dvorana premajhna, da bi sprejela vse otroke in starše.

Občni Zbor Slovenske Izselske Matic

Slovenska Izselska Matica je praznovala te dni 28. letnico svojega obstoja. Dna 22. maja so imeli tudi Občni zbor. Za predsednika je bil izvoljen STANE KOLMAN dosedANJI predsednik Komisije za verska vprašanja pri vladi S R Slovenije.

**SLOVENSKE
LJUDSKE UGANKE**

Kateri les je najtežji?
beraška palica

Kaj ni naprodaj za noben denar na svetu?
zgušnjak

Katera pijača je najmočnejša?
voda, ker goni mlina

Kaj je pri kosilu najbolj potrebno?
usta

**Niko Grafenauer
LOKOMOTIVA**

Lokomotiva, lokomotiva
črno na belem peronu počiva.
Tam čaka,
da ji zraste hrbtenica iz vlaka.

Lokomotiva, lokomotiva
z belo rutico dima
maha v slovo,
ali pa se pahlja na poti z njo.

Lokomotiva, lokomotiva

je neulovljiva,
kadar na vsako stran hrbtenice
razpne pokrajnaste perutnice.

Lokomotiva, lokomotiva
same kresnice v nedrjih skriva.
V rojih pršijo na vse strani
in se utrinjajo noči v oči.

Lokomotiva, lokomotiva
je lokomotivasto zamerljiva.
Kadar jo v rep ugrizne kak zmaj
pobegne v črno goro in je ni več nazaj.

V dveh ameriških raziskovalnih laboratorijih so s podobnim postopkom izločili encim renin, ki je pomemben pri zdravljenju zvišanega krvnega pritiska. S pomočjo čistega renina bodo lažje ugotovili, zakaj se pri nekaterih ljudeh pojavljajo te močnejše in pod kakšnimi pogoji.

Po desetletnih prizadevanjih več skupin massachusettske splošne bolnišnice pod vodstvom dr. Eve Elisabeth Slater in skupina dr. Hidejošija Jokosave z univerze v Nashvillu. Dr. Slaterjeva sodi, da bodo v prihodnjih dveh letih z raziskavami renina prišli do rezultatov, ki bodo omogočili pripravo učinkovitejših zdravil proti zvišanemu pritisku. Iznašli naj bi tudi metodo za zgodnje odkrivanje potencialnih bolnikov in tako celo preprečili razvoj te bolezni.

Doslej so ugotovili le, da ledvice izločajo majhno količino renina, ki pa se v krvi kaj hitro spreminja v drugo spojino, ki povzroča zožanje krvnih žil in zvišanje krvnega pritiska.

TRIBINA ČITALACA

Sjećanja

Svi radovi konkurišu
za 'Njegoševu nagradu'

Eee, govorio je meni moj pokojni djed:

- Sinko, u životu moraš biti oprezan i uvijek moraš učiti. Život, to Ti je velika škola.

- I stvarno, moj djed je bio u pravu, samo što i pored devedeset godina života, nije stigao ništa da nauči, već je ... umro glup. Inače, žao mi ga ali šta se tu može, svi mi moramo jednom umrijeti. I kad god ga se sjetim, toliko me spopadne neka bol u grudima, pa me počne nešto milkiti po stomaku kao da mi trava raste, a onda se to počne penjati gore u grudi, u grlo, hoće dame uguši. A ja, da ostanem živ, kresnem nekoliko čašica dobre prepečenice i sve se u meni umiri. Inače, ja baš ne pijem mnogo, ali mi se i desi. Opet, nisam ja kao moj komšija koji se jedno kasno noću vraćao kući, pa pred kapijom stao kraj bandere i počeo čeprkati ključem po njoj. Videći ga tako ja ga upitam:

- Šta je komšija?... pa tamo Ti niko ne stanuje.

- K-k-k-kako ne s-s-s-stanuje, kada je p-p-p-pplvi spvat osvijetljen. - odgovori on i zagleda se u sijalicu na banderi.

Drugi jedan opet moj prijatelj, stao u centru grada, zagrio stub semafora i gunda nešto sebi u bradu. Pridem mu i upitah ga:

- Šta je prijatelju, nešto Ti nije jasno?

- E, šta je...? nije mi jasno kako ovi automobili mogu sa jednom litrom da prođu i po nekoliko kilometara, a ja, ja sa tri ni preko drumova - kaže mi on mucajući, a ja vidijehi šta je, prevedem ga preko raskrsnice i upitam zašto toliko pije, a on odgovori:

- Znaš, ja sm Ti profesiji zidar i vjeruj, lakše mi je mješati piće nego malter.

Još mi se hvalio kako već ima spremljen izgovor, rješenje pred ženom za ovakvo kasno vraćanje kući. Ajde, mislim ja u sebi ja bar taj problem nemam, jer ja kad god dodem kasno kući, moja žena već drži rješenje u ruci.

Jaoj, kako sam jednom prošao kada je čula da sam bio u crkvi. A evo šta je bilo: Idem ja, sjećam se da je bio neki kirbaj, slava, svetac, šta li, pa onako malo nacvrkan, svrmem prije ručka u crkvu. Sjednem u klupu, gledam... svi nešto gundaju, pa počeh i ja, kleknu oni, kleknem ja, ustanu oni, ustanem i ja, kad odjednom, vidim, svi idu u koloni jedan po jedan prema oltaru, a tamo pop drži neki bokal iz kojeg svi piju. Ajde, mislim idem i ja bar da vidim šta je. I polako, polako u koloni stignem i do oltara. Prihvatim bokal, nategnem, kad ono, vino i to neki dobar crnjak, pa ja nikako da ga se ustiju skinem, a pop vuče da

ušicu otkine sa bokala. Vratim se u klupu, sjednem, ali ajde, davo neda mira, pa ja krenem još jednom u kolonu. Kada sam i po treći put došao do bokala, a pop se zgleda u moje zacakljane oči i veli:

- Čini mi se da ste vi već bili ovdje?

- Jes... jesam gos'n popo i to dva puta. - odgovorim ja sav važan.

A zašto, molim Vas?

- Pa, zar nesmiem?

- Ali, to se samo jednom ide, znate? Ovo je pričest! - Kaže pop umiljato.

- Eeee, izvinite onda, moliću lijepo, a ja mislio da ste prodali crkvu pa pijete aldumaš.

Jaoj, kad je to moja žena dočula, gadno sam prošao, jer, ona je inače jako religiozna. Često ide u crkvu, jer kaže da joj toliko štima taj mir, tišina, da tamo ponekad i prenoći. Ono jeste da je pop mlad i neoženjen, ali i on sam mi kaže da moja žena kako se udala za mene, još nikad nije rekla "Bože, kazni me". Opet, zašto da i kaže? Tko je to još vidio da neko sam sebi doživa kaznu? Pa to danas ne čine ni direktori koji najviše i griješe. Vidite, čuo sam kako su novinari bili u jednome preduzeću i tražili intervju za njihov list od direktora, pa ga upitali:

- Druže direktore, a od kada radite u preduzeću?

- Hm, od kada?... otkako su mi zaprijetili da će me smijeniti.

Ali, ja ne smijem reći njegovo ime jer, kum mi je, a obećao mi je povišicu plaće. Možda će mi i ženi zaposliti i to ne kao čistačicu. Ta, pa Bože, valjda smo kumovi, a priznaćete i sami da kum nije du-du-dugme. Danas se mora poštivati kumove, svastike, šogore, punice... Jaoj, sjetih se punice. Što ja ima punicu, to niko nema. Baš kada je zadnji puta dolazila kod nas, a ja je lijepo dočekam, pozdravim, poljubim i upitam:

- O, dobar dan, kako ste?

- Dobro, dobro, djeco. Eto, došla malo u goste kod Vas.

- Pa, lijepo, lijepo, od Vas, a koliko ćete nam ostati?

- Pa, tako... dok Vam ne dosadim.

- Šta? - nato ću ja - zar tako malo? - a ona se pustila plakati. Vjerovatno od sreće što sam je poljubio.

- Inače se jako slažemo. Nisam ja kao moj prijatelj Adam, što se tek nedavno oženio. Neki dan sam ga sreo na ulici i upitao:

- Zdrao Adame. Kako si, kako u braku?

- Uh, kao u raju. - odgovori on.

- Jeli? Znači da si sretan?!

- Kako da ne. Ja se zovem Adam, žena Eva, a punica mi prava zmija u kući - odgovori on, dune na nos kao španski bik na toreadora i ode sa mrežom u ruci na pijacu.

Ee, žene, žene. One su oduvijek bile problem za muškarce, posebno u braku. Zato ja i tvrdim, da je udavac jedini čovjek koji je uspio da preživi brak. To mi je govorio i moj pokojni djed, ah i ja ga se opet sjetih, pa me nešto milki po stomaku, ali... izdržaću nekako valjda. A inače, nebi smijio baš da pijem, to mi je i liječnik rekao. Jednom kada sam bio kod njega, a on me pitao kako se zovem, ime oca, ime majke, koliko žena, koliko djece, šta me boli, te me zagledao i sprijeda i ostrag, gledao mi u usta, u uši, u oči, u ... du-du-dugo me je pregledao i na kraju upita:

- Jel' Vi pijete?

- Pa... tako doktore, samo izuzetnim danima!

- Hm, hm, a koji su to dani?

- Pa... ovaj... samo kad pada kiša i kad nepada. - Kažem ja njemu, a on samo zinuo. Opet, drugi puta kada sam bio kod njega, on me pregledao, gundao sebi nešto u bradu, pa mi na kraju reče: Izvinite, ne mogu ustanoviti Vašu bolest, ali to je vjerovatno od pića.

- O je, jeste doktore, može biti. Znam i ja kako je to poslije pića. Ništa se ne može ustanoviti, ali ne brinite, doći ću ja kada Vam bude bolje.

- Kažem ja njemu, a on me isterao napolje iz ordinacije. - Pojma nemam zašto?! Ipak, ja mu opraštam jer znam da svi mi volimo malo popiti. Čak i moj pokojni djed je volio. Jaoj i ja ga se opet sjetih, pokoj mu duši, pa me nešto opet u stomaku muči, hoću da me uguši, ali da bi ja ostao živ, ovaj puta moram ići uzeti lijek.

A. G. M.

Milojka i Tasa

Kad poteram goveda da pasu, Ja uvek sretnem onoga Tasu. Žene ga hvale da je na glasu, Ali ja nesmem od moga Spasu... I tako jednom, ja čuvam krave, Kad, evo Tase - oči mu plave! Hoćeš da gledamo - kaže Tasa - Brežuljci gde se trava talasa?...

Ama, mislim se ja, očiju mi - Odkud smem to da radim sa Tasu; Čutim, neznam šta ću da mu kažem, Nesmem da prevarim moga Spasu. A ovaj ovde, da me prostite, Kako bi rekla, napasnik Tasa - Oće da gledam kako se trava Po brežuljcima lepo talasa. Ono, istina, oko šuma, Nemogu Tasu da skinem s'uma! Spasa stariji mnogo od mene, Nema ni malo smisla za žene; On je za Tasu do neki čiča - Ali će narod svašta da priča. Moj Spasa živi bez osećaji. Ja jadna patim bez doživljaji. Nek davo nosi narod i Spasu - Zašto da mućim sebe i Tasu?...

Ležim tako sa Tasu na travi, A sve mi strašne misli u glavi; Bože, mislim, se, da li sam luda, Moglo bi doći čak i do suda. Tasa me teši, vuče me bliže, - A ja sva gorim i čini mi se - Cela se šuma spušta i diže. I tako sad, vidam se sa Tasu, Volim ga što je na dobrom glasu. Tasa je lep, ima veliki stas, Morala sam da potražim spas. Moj Spasa, puno se ne raspituje, On voli u kafani da lumpuje; A ja i dalje idem sa Tasu, Dok krave mirmo u šumi pasu...

Živorad Jovanović

Čežnja

Dani su mi stalno teži, uzele se svoga praga, rodbina me stalno želi, i mome je sreću draga. Da se vratim svome pragu, da poslušam svoje ptice, da mi sunce kao nekad, razveseli moje lice. Da prošetam svim stazama u mislima što se gube u njima bih našao sreće a to mi je deo. Juge. Daleko sam u Tudini, a misli mi na dve strane, otiću svome pragu, da provedem stare dane. Dosta mi je sada svega, tuđe zemlje, teškog rada, mladost, zdravlje, sve izgubih, za bogastvo čovek strada. Neznam jezik, neznam ljude, kako da mi dobro bude, rodbina mi sva daleko, šta sam ljudi ja dočekao.

Ratko. Lj. Vujović

Živote Moj

Ti nisi meni što si drugom svijetu, Od postanka moga okrutan si bio, Nemogu te imenom, kojim drugi zvati Posljednju si u rodu mene ostavio.

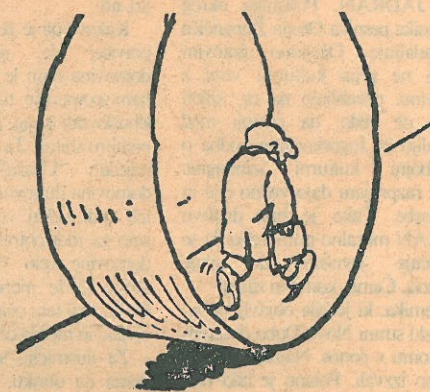
Drugim nudiš obilje raskoši i sreće, Nekome si ponos, nekome si dika Što samo kraj mene prolaziš bez dara? I u meni gledaš vječitog dužnika?

Vrata doma moga ne otvori majka, Brat, ni otac, zbog toga sam tužna, Previše si sudbino uzela od mene, Ali reci jednom koliko sam ti dužna?

Sretni ljudi kažu, život kratko traje A meni si eto bezkrajno čekanje, Skini svoje ime sa nejakih pleća, Uzmi i posljednje moje dugovanje.

Protičeš kraj mene u rijeci suza Nad kanjonom tvojim želim da zanijemim Bacit' ću se rado u talase hladne, Hoću da ti ime smrću zamijenim.

Stefa Vanovac

Vama Dalekim...

Drugovi moji, u krilu stare dobre Evrope, Kako ste srećni što vam njome gaze stope! Ovdje je Jesen u maju, i tužne kiše sipe. A u našem Beogradu mirišu raspevane lipe...

Jedini moji, daleki... Mili! Oh, kako vas želim. Tugu za vama, s bolom u bol selim... Mnogo smo dalje nego što to kažu kontinenti. Na vas se život smiješi, a meni se neznam zašto svjeti.

Daleke nas, mnoge, i tuđe cijeste dijele, Ovdje lastavice ne dolaze, niti se sele. Uzdišem vaše likove kao pejzaže zemlje naše. Nostalgija mi samo tužnih sjećanja pozdrava maše.

Danas je Nedelja, i majske kiše su vani... Tužno va s kroz kapi tražim, sa bolom u sebi. A vi, po običaju vatrenih "Zvezdaza" - na "Marekani," Jer, i kamenje s neba da pada - znam, izostali nebi...

Samo nas dva kruga hoda kazaljki sata dijeli, Dva druga vremena - leta jednog aviona. Pa da smo opet "klapa" stara, koja se veseli, Bogatija jednim povratnikom - iz zemlje gordog Albiona...

Deset vas godina sanjam, manguparijo dragih lica. Znam da ste već ćelavi i sa stomacima "ozbiljne gospode", A još vam pogledi blude za lijepim nogama Beogradskih ulica. Dok vas supruge s djecom ispod ruke vode...

A ja, u tudinjini koja osvaja, lica krijem svoje. Stežem zube i zaklinjem se: "Stići ću do Juge!" I mada se u pobjede i porazi broje, Ponijeću radosti sobom, a ovdje ću ostaviti tuge...

Drugovi dragi, još jedanput zdravo! Zdravo, uz naše doviđenja! Ne pitajte se zašto, i kako sam mogao otići. Već-kako sam živio i patio za svoja htijenja. Otkrivajući - da postoji samo jedna Zemlja na svijetu. U koju se može i povratkom stići...

Slavko Šparovac

Jovo Miloš

Krševi Detinjstva

Krševi detinjstva što mi otrovašte dušu Divnim otrovima od kojih se ne umire Vi što mi u srce poslaste ljubavne žbire Koji mi pod grlo posadiše oskorušu.

Kamena svitanja plače mi otrovana duša Najlepšim otrovima koji ljubav znače Tuga kao krava moju dušu zvače Donoseći kiše tamo gde hara suša.

Kao kamen za misao za srce mi je pripet vuk Koga othranishe najdublje gladi kamene U suznoj zenici, oblaka senka sete vene Survava se u sećanje srčane reke buk

Sazvežđa kamena začeste prvu ljubav moju U svojim nadržima othraniste moj prvi cvet Što mi dušu zaveja u najveći snežni smet Da uvene i nestane u daljini u nespokoj.